

Summit EU v Bruselu překvapivě skončil po jednom dni, uvedla mluvčí předsedy Evropské rady Ecaterina Casingeová

- editor007 | 28. června 2024

EU: Summit EU, který začal ve čtvrtek odpoledne v Bruselu, dnes skončil překvapivě po jednom dni, původně přitom měl trvat i během dneška. Informovala o tom mluvčí předsedy Evropské rady Ecaterina Casingeová. Unijní prezidenti a premiéři se shodli na obsazení nejvyšších postů v Evropské unii, předtím řešili situaci na Ukrajině i na Blízkém východě. Shodli se rovněž i na takzvané Strategické agendě, tedy dokumentu o směřování EU v příštích pěti letech.

Šéfové unijních institucí ve čtvrtek nejprve podepsali s ukrajinským prezidentem Volodymyrem Zelenským bezpečnostní dohodu, jež slibuje pokračování vojenské i další pomoci Kyjevu, který se už více než dva roky brání ruské invazi. Poté summit vyzval k posílení vojenské podpory Ukrajině s tím, že jsou k ochraně ukrajinského obyvatelstva i kritické energetické infrastruktury naléhavě potřeba zejména systémy protivzdušné obrany, munice a rakety. Lídři členských zemí se shodli také na výzvě, aby Izrael a palestinské hnutí Hamás bezodkladně přistoupili na příměří v Pásmu Gazy spojené s propuštěním rukojmích a zvýšením přísunu humanitární pomoci.

Poté se šéfové států a vlád shodli na zmíněném strategickém dokumentu. V něm vymezili své priority a témata, kterými se má Evropská unie zabývat v příštích pěti letech, od ekonomiky přes bezpečnost, otázky migrace, ale i rozšíření nynější sedmadvacítky či její vnitřní reformy.

Na závěr navrhli obsazení nejvyšších funkcí unie; šéfkou Evropské komise má zůstat Ursula von der Leyenová, předsedou Evropské rady se má stát portugalský expremiér António Costa a šéfkou diplomacie EU estonská premiérka Kaja Kallasová. Další témata původně plánovaná na dnešní dopoledne projednali ještě před půlnocí a druhý den summitu šéf Evropské rady Charles Michel zrušil.

Lídři EU se shodli na strategické agendě

Unijní prezidenti a premiéři se dnes v Bruselu shodli na takzvané strategické agendě, což je dokument o směřování EU v příštích pěti letech.

Strategická agenda je několikastránkový dokument, ve kterém Evropská rada vymezuje své priority a témata, kterými se má Evropská unie zabývat v příštích pěti letech, od ekonomiky, přes bezpečnost, otázky migrace, ale i rozšíření nynější sedmadvacítky či její vnitřní reformy.

Podle zdrojů ČTK se text dojednával od listopadu a každá ze zemí v něm chtěla mít „své téma“, na kterém jí záleží. Vše se zdálo být dojednané, během dnešního summitu nicméně přišli zástupci Německa a Francie, kancléř Olaf Scholz a prezident Emmanuel Macron, s tím, že mají k dokumentu výhrady. Tím se jednání na dlouhou dobu zablokovalo, ostatní země totiž nechtěly nic měnit. Nakonec ale mluvčí Charlese Michela po dvou a půl hodinách přišla s prohlášením, že se na strategické agendě, která je přílohou závěrů z jednání, podařilo dohodnout.

Summit EU navrhl do čela Evropské komise opět Ursulu von der Leyenovou

Prezidenti a premiéři zemí Evropské unie dnes navrhli do čela Evropské komise opět Ursulu von der Leyenovou, potvrdily diplomatické zdroje. Novým předsedou Evropské rady bude portugalský premiér António Costa a šéfkou unijní diplomacie estonská premiérka Kaja Kallasová. Česká republika podle zdrojů ČTK s nominacemi neměla žádný problém.

Nominace von der Leyenové do čela Evropské komise i Kallasové do role vysoké představitelky unie pro zahraniční a bezpečnostní politiku musí ještě potvrdit Evropský parlament. Kallasová bude zároveň místopředsedkyní komise.

O tom, že bylo o nominacích dosaženo dohody, která vychází z výsledku nedávných evropských voleb, spekulovala média již před pár dny. Dnešní vrcholná schůzka v Bruselu měla tuto dohodu jen formálně potvrdit, zejména Maďarsko a Itálie měly ovšem výhrady, že je předsummitové vyjednávání obešlo.

Jako nejsilnější z voleb do Evropského parlamentu vyšla lidovecká frakce EPP (188 křesel), následovaná frakcí socialistů a demokratů S&D (136) a konzervativní frakcí ECR (83), ve které je právě strana italské premiérky Giorgii Meloniové. Liberální Obnova Evropy (Renew Europe) skončila čtvrtá (75).

Za evropské lidovce vedl v minulých dnech vyjednávání o obsazení klíčových pozic polský premiér Donald Tusk a jeho řecký protějšek Kyriakos Mitsotakis, za sociální demokraty německý kancléř Olaf Scholz a španělský ministerský předseda Pedro Sánchez. Liberály pak zastupovali francouzský prezident Emmanuel Macron a končící nizozemský šéf vlády Mark Rutte. Dnešního jednání se Sánchez z rodinných důvodů neúčastnil, zastupoval ho ale právě Scholz.

Meloniové i maďarskému premiérovi Viktoru Orbánovi vadilo, že trojice stran obešla konzervativce, kteří po eurovolbách početně převýšili liberály a stali se třetí nejsilnější frakcí v EP. „Je to stranicky vytvořená dohoda. Ostudná,“ řekl ještě před začátkem summitu Orbán. Meloniová prohlásila, že dohoda trojice stran obešla některé větší síly v europarlamentu a bude se opírat o křehkou většinu. Zda nakonec Meloniová či Orbán nominace nakonec podpořili, není jasné.

Český premiér Petr Fiala, jehož ODS se řadí do konzervativní frakce stejně jako Meloniové strana Bratři Itálie, tak nicméně během summitu na sociální síti X učinil. „Pro Českou republiku je klíčové, aby rozložení respektovalo nejen politickou, ale i geografickou rovnováhu,“ uvedl Fiala. „Jména, která byla dosud navržena, tato kritéria splňují. Navíc je znám všechny osobně, mají pozitivní vztah k České republice a velmi dobře se mi s nimi spolupracovalo,“ dodal český premiér.

K opětovnému zvolení do čela EK bude von der Leyenová potřebovat, aby se pro ni vyslovil Evropský parlament. Tam přitom nemá podporu vůbec jistou vzhledem k poměrně značnému počtu kritiků. Potřebuje přitom získat většinu 361 hlasů. Hlasování je tajné a v roce 2019 v něm dostala jen o devět hlasů více, než potřebovala.

ZDROJ: ČTK